

- Sohbet ve Fıkra
- Roman
- Konu Anlatımı
- Etkinlik
- Test

YAHYA KEMAL BEYATLI
ANADOLU LİSESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

11. SINIFLAR

Yazılıya Hazırlık ve Çalışma Kitapçığı

Mehmet Bağmancı

İÇİNDEKİLER

- Sohbet ve Fıkra Ünitesi Konu Anlatımı 3
- Sohbet ve Fıkra Ünitesi 1. Etkinlik 4
- Sohbet ve Fıkra Ünitesi 2. Etkinlik 5
- Sohbet ve Fıkra Ünitesi Test 1 6
- Roman Ünitesi Konu Anlatımı 8
- Roman Ünitesi 3. Etkinlik 13
- Roman Ünitesi 4. Etkinlik 14
- Roman Ünitesi Test 2 15
- Dil Bilgisi Test 3 (Ses Bilgisi) 17
- Dil Bilgisi Test 4 (Cümle, Yazım ve Noktalama) 19
- Cevap Anahtarı 21

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

5. Ünite (Sohbet ve Fıkra) Konu Anlatımı

SOHBET (MUSAHABE)

Herhangi bir konuyu okurla konuşmuş gibi samimi, rahat ve anlaşılır bir üslupla anlatan düşünce yazıdır.

Başlıca özellikleri şunlardır:

- ✓ Konu günlük hayattan seçilir.
- ✓ Her konuda yazılabilir.
- ✓ Uzun yazılar değildir.
- ✓ Anlaşılır ve sade bir dil kullanılır.
- ✓ Genellikle gazete ve dergilerde yayımlanır; yazar bu tür yazılarını toplayarak kitap haline getirebilir.
- ✓ Okura doğrudan sorular sorulabilir.
- ✓ Deyim, atasözü, fıkra vb. yer alabilir.
- ✓ Konu öznel bir biçimde ele alınır, kanıtlanmaya çalışılmaz.

NOT: Ahmet Rasim - Ramazan Sohbetleri, Nurullah Ataç - Söyleşiler

FIKRA (KÖŞE YAZISI)

Gazete ve dergilerin belli köşelerinde yayımlanan kısa, gününbirlik fikir yazıdır.

Başlıca özellikleri şunlardır:

- ✓ Güncel konuları işler, kalıcılığı yoktur.
- ✓ Yazar kanıtlanma ve belgelendirme gereği duymaz.
- ✓ Öznel yazıdır.
- ✓ Konuşma diliyle yazılır, yalın ve sade bir üslup kullanılır.
- ✓ Fıkra yazarının zengin bir kültür ve bilgi birikimi olmalıdır.
- ✓ Fıkralar inandırıcı, etkileyici ve akıcı bir dille yazılır.

NOT 1: Fıkranın ilk örnekleri, gazetelerin çıktığı Tanzimat döneminde verilmiştir. Edebiyatımızda ilk tanınan fıkra yazarı "Ahmet Rasim"dir.

NOT 2: Ahmet Haşim - Bize Göre, Oktay Akbal - Geçmişin Kuşları

NOT 3: Latife, kıssa vb. adlarla anılan mizahi fıkra, düşünce yazısı olan fıkra ile karıştırılmamalıdır.

FIKRA, SOHBET VE DENEMENİN BENZERLİKLERİ VE FARKLILIKLARI

Her üç türün ortak noktaları şunlardır:

- ✓ Konu sınırlaması yoktur.
- ✓ Gazete çevresinde gelişen türlerdir.
- ✓ Düşünceye dayalı yazılardır.
- ✓ Kısa fakat etkili bir içeriğe ve üsluba sahip türlerdir.

SOHBET, FIKRA VE DENEMENİN FARKLARI

- ✓ Sohbet yazarı okurla konuşmuş gibi bir üslupla yazarken deneme yazarı kendisiyle konuşuyormuş gibi bir üslupla yazar.
- ✓ Sohbet konu derinlemesine irdelenmezken denemede derinlemesine irdelenir.
- ✓ Sohbet yazarı okuru konu üzerinde düşündürmeyi amaçlarken deneme yazarı okuru kendi düşüncesine çekmeye çalışmaz.
- ✓ Fıkralar gününbirlik yazılar olduğu için etkisi kısa sürerken sohbet ve deneme her zaman okunabilen türlerdir.
- ✓ Sohbet yazarı okura sorular sorar, fıkra da doğrudan seslenmez.

Bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

- 1 Sohbet yazılarında sadece edebi konular işlenir.
- 2 Fıkra yazılarında konu sınırlaması yoktur.
- 3 Fıkra yazılarının diğer adı makaledir.
- 4 Sohbet yazılarında konular derinlemesine irdelenmez.
- 5 Hem fıkra hem de sohbet yazıları gazete çevresinde gelişen türlerdir.
- 6 Sohbet ve deneme türü, fıkraya göre daha uzun süreli ve kalıcıdır.
- 7 Fıkra yazarının kamuoyunu yönlendirme gibi bir amacı yoktur.
- 8 Fıkra, sohbet ve deneme belirli bir olay çevresinde gelişen kurmaca metinlerdir.
- 9 Sohbet yazarı okurla konuşmuş gibi bir üslupla yazar.
- 10 Sohbet yazılarında konunun güncel olması şarttır.
- 11 Bilgi verme yönüyle makaleye benzeyen sohbet türü, söylenenleri kanıtlamaya ihtiyaç duymaması yönüyle makaleden ayrılır.
- 12 Sohbette deyimlerden, fıkralardan ve atasözlerinden yararlanılmaktadır.
- 13 Sohbet yazılarında süslü bir dil, fıkralarda ise sade bir dil tercih edilir.
- 14 Fıkra yazarı, siyasi konulara girmemeye özen gösterir.
- 15 Fıkra ve sohbet, kısa fakat etkili içeriğe sahip türlerdir.
- 16 Fıkralarda bilgi ve analizlere yer verilmez.
- 17 Sohbet, deneme ve fıkra türlerinde konu sınırlaması yoktur.
- 18 Fıkra yazıları, makalede olduğu gibi didaktik amaçlıdır.
- 19 Fıkra yazıları makaleye göre daha kısadır ve öznedir.
- 20 Sohbet yazıları fıkranın tersine olarak güncel konularla sınırlı değildir ve kamuoyunu yönlendirme amacı yoktur.

Cümledeki noktalı yerlere uygun sözcük ve ifadeleri yazınız.

- 1 Fıkra ve sohbet çevresinde gelişen yazı türleridir.
- 2 Sohbet yazıları süsten uzak, bir dille yazılır.
- 3 Sohbet yazarı kişisel düşüncelerini anlattığı için bu tür bir anlatıma sahiptir.
- 4 Sohbet türünde soru cümlelerine sıkça rastlanılır.
- 5 Diğer düşünce yazılarında olduğu gibi sohbet yazılarında da, ve bölümleri bulunur.
- 6'ın Ramazan Sohbetleri,'ın Söyleşiler kitabı sohbet türünde yazılmıştır.
- 7 Ünlü fıkra yazarı, fıkralarını Geçmişin Kuşları adlı kitabında toplamıştır.
- 8 Fıkranın ilk örnekleri verilmiştir.
- 9 Fıkra yazıları kalıcı olmadığından yazılardır.
- 10 Fıkralar sanatsal değil metinlerdir.
- 11 Sohbet ve fıkroda ve bir dil kullanılır.
- 12 Sohbet yazılarında okurla samimi bir bağ kurmak için genellikle dili kullanılır.
- 13 Şevket Rado'nun adlı eseri sohbet türüne örnektir.
- 14 Fıkra yazılarının yakalaması zordur.
- 15 Ahmet Haşim ve Ahmet Rasim, Türk edebiyatında türündeki yazılarıyla öne çıkmaktadır.

Tanzimat Dönemi'nde

Oktay Akbal

öğretici

giriş

fıkra

Nurullah Ataç

gazete

sonuç

sade

sözde

öznel

günübirlik

anlaşılır

sade / yalın

Eşref Saat

gelişme

Ahmet Rasim

kalıcılığı

1. çoğul şahıs

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

5. Ünite (Sohbet ve Fıkra) TEST - 1

1. I. Kısa ve gününbirlik yazılardır.
II. Açık ve anlaşılır bir dille yazılır.
III. Güncel konuları ele alır.
IV. Ortaya konan fikirlerin kanıtlanma zorunluluğu vardır.
V. Geniş kitlelere seslenir.

Yukarıdaki kaç numaralı bilgi, fıkra türüne ait değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdakilerden hangisi sohbet ve fıkra türünün ortak özelliklerinden birisi değildir?

- A) Güncel olaylarla ilgilidir.
B) Gazete çevresinde gelişmiştir.
C) İçten bir üslupla yazılır.
D) Dil, anlaşılır ve sadedir.
E) Görüşlerin kanıtlanma zorunluluğu yoktur.

3. • Sohbet
• Deneme
• Fıkra
• Haber yazısı
• Mektup

Yukarıdaki yazın türlerinden kaç tanesi gazetenin ortaya çıkmasıyla gelişmiştir?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

4. I. Gazete çevresinde gelişmiştir.
II. Nesnel bir anlatım vardır.
III. Öne sürülen görüşlerin kanıtlanma zorunluluğu vardır.
IV. Düşünce ağırlıklı metinlerdir.
V. Düşünsel bir planla yazılır.

Yukarıdaki kaç numaralı cümleler fıkra ile makalenin ortak özellikleridir?

- A) II ve V B) I, IV ve V C) I ve V
D) II, III ve IV E) IV ve V

5. Aşağıdakilerden hangisi sohbet türü için söylenemez?

- A) Düşünce ağırlıklı metinlerdendir.
B) Yazar, fikirlerine duygularını katabilir.
C) Kanıtlama çabası yoktur.
D) Hemen her konuda yazılabilir.
E) Ciddi ve ağırbaşlı bir dil kullanılır.

- 6.

ESER ADI	YAZAR ADI
Bize Göre	
Ramazan Sohbetleri	
Eşref Saat	
Söyleşiler	

Yukarıdaki tablo doğru bir şekilde doldurulursa hangi yazarın adı tabloda yer almaz?

- A) Ahmet Haşim
B) Ahmet Rasim
C) Cahit Sıtkı Tarancı
D) Şevket Rado
E) Nurullah Ataç

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

5. Ünite (Sohbet ve Fıkra) TEST - 1

7. Vay babam! Arnavut elmasına bakın! Kuru üzümle fındık size hasret çekiyor. Şamfıstığı ağzımızın hasretinden parça parça olmuş yatıyor, narlar nar gibi kızarmış, ayıklayıp da kahve kaşığıyla karşısına geçtin mi sefasına doyulmaz, bilmem siz ne dersiniz? Bir içište, yiyište biten şeyleri ben sevmem. Mesela limonata, portakal dille gırtlak arasından akan bir selsebile benzer. Ballıbaba tatlısı üç lokmada biten simit, şimdilerde her akşam sofraya konuyor...

Bu metinle ilgili,

- I. Yazarın kendisiyle konuşuyormuş gibi bir üslubu vardır.
- II. Ağır ve süslü bir dil kullanılmıştır.
- III. Sohbet türüne örnektir.

yargılarından hangisine varılabilir?

- A) I, II ve III B) II ve III C) Yalnız I
D) Yalnız III E) I ve III

8. Okumayı yerdim, kötüledim durdum. Ne yaparsınız? Kişi oğlu en sevdiği tutkularına bakıyorsunuz kıziveriyor. Onlardan geçtiği, onlardan kurtulduğu için mi? Hayır, onları ne türlü sevdiğini, onlarsız edemeyeceğini, elinden o tutkular alınırsa yaşamının kendisi için bir tadı, bir manası kalmayacağını biliyor da yine onları yemek, kötüleme isteğini duyuyor... Ben de okumayı böyle yerdikten sonra yine okumaya, bir kitaba dalmaya çalışacak değil miyim? Benim için kitaplardan başka bir gerçek mi var? Kötülüklerini bile yine kendilerinden öğrenmedim mi?

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Güncel bir konuyu işleyen köşe yazısıdır.
B) Soru - cevap cümlelerine yer verilmiştir.
C) Akıcı bir dille yazılmıştır.
D) Samimi bir anlatımı vardır.
E) Okurla konuşmuş gibi bir üslupla yazılmıştır.

9. Senelerden beri leylek görmüyordum. Hatta bu kanatlı yaz seyyahlarının son senelerde İstanbul'a az rağbetleri herkesin dikkatini çekmişti. Sonradan öğrendik ki Mısırlılar, bilmem ne sebepten dolayı bu saygı değer kuşları arsenikli yemlerle öldürüyorlarmış. Geçen gün sokakta, gölgeleri mor ve keskin yapan bir Afrika güneşi aydınlığında yürürken, birden damlar tarafından gelen bir leylek gagası takırtısıyla durdum. Senelerden beri hasret kaldığı dost sese kavuşan kulağım, âdeta mesut ağızların geniş tebessümüyle gerilmişti.

Bu parça, aşağıdaki yazın türlerinden hangisine aittir?

- A) Fıkra B) Sohbet C) Deneme
D) Makale E) Mektup

10. Taksim'de Kitap Fuarı'nın Konuk Yazar bölümünde kitap imzalarken böyle düşünceler geçiyordu içimde... Düşünceler bir çırpıda gelir, bir çırpıda gider. Pek çoğunu yakalamazsın bile; bir düş parçacığı gibidirler, kimi kez ancak fark edilir, ancak sezilirler.

Bu parçanın ait olduğu metnin türü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşünce ağırlıklıdır.
B) Farklı konular ele alınır.
C) Uzmanlık isteyen yazılardır.
D) Günübirlik yazılardır.
E) Geniş kitlelere hitap eder.

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

Roman, olmuş ya da olabilecek olayları anlatan uzun, kurmaca metinlere denir.

Olay, şahıslar, zaman ve mekân romanın dört temel unsurudur. Bu türün ilk örneği 17. yüzyılda yazılan İspanyol yazar Cervantes'in Don Kişot adlı eseridir.

Türk edebiyatında ilk örnekleri Tanzimat Dönemi'nde verilmiş olan bu türe ait ilkler şunlardır:

- ✓ İlk çeviri roman, Yusuf Kâmil Paşa'nın Fene-
lon'dan çevirdiği *Telemak*'tır.
- ✓ İlk yerli roman Şemsettin Sami'nin yazdığı
Taaşuk-ı Talât ve Fitnat'tır.
- ✓ İlk edebi roman Namık Kemal'in yazdığı *İnti-
bah*'tır.
- ✓ İlk tarihi roman Namık Kemal'in yazdığı *Cez-
mi*'dir.
- ✓ İlk köy romanı Nabizade Nazım'ın yazdığı
Karabibik'tır.
- ✓ Romantizm'den Realizm'e geçişin ilk örneği
Sami Paşazade Sezai'nin *Sergüzeşt*'idir.
- ✓ İlk realist roman Recaiade Mahmut Ek-
rem'in *Araba Sevdası* adlı eseridir.
- ✓ İlk psikolojik roman denemesi Nabizade
Nazım'ın *Zehra* adlı eseridir.
- ✓ İlk polisiye roman Ahmet Mithat Efendi'nin
Esrar-ı Cinayet adlı eseridir.
- ✓ İlk macera romanı Ahmet Mithat Efendi'nin
yazdığı *Mellah*'tır.
- ✓ İlk modernist roman Oğuz Atay'ın *Tutuna-
mayanlar* adlı eseridir.

1923 - 1950 YILLARINDA TÜRK ROMANI

- ✓ 1910 yılından itibaren millî duyguların ağır basmasıyla ve Türkçülük akımının etkisiyle millî konulara değinen, Anadolu'yu konu edinen romanlar yazılmaya başlanmıştır.
- ✓ 1930'lara kadar Millî Edebiyat etkisinde ge-
lişen romanda eskiye karşı yeni değerlerin
yüceltilmesi işlenmiştir. Bu dönemde Reşat
Nuri Güntekin, Halide Edip Adivar, Yakup
Kadri Karaosmanoğlu gibi romancılarımız
eser vermiştir.
- ✓ 1930'lardan sonra Türk romanında köylüle-
rin, işçilerin, geçim sıkıntısı çekenlerin yaşa-
mından ve sorunlarından söz edilmeye baş-
lanmıştır. Romanlarda Anadolu coğrafyası
ve insanı, köyden kente göçün neden oldu-
ğu sorunlar Sadri Ertem, Sabahattin Ali gibi
toplumcu-gerçekçi anlayışa bağlı sanatçılar
tarafından işlenmiştir.
- ✓ İnsanın gerçekliğini psikolojik yönüyle anla-
tan Peyami Safa, Abdülhak Şinasi Hisar gibi
romancılar da bireyin iç dünyasını esas alan
yönelimle romanlar yazmışlardır.
- ✓ 1923 - 1950 yıllarında sanatçılar, konularını
günlük hayattan almışlar, toplum sorunlarını
derine inmeden gözlemci-gerçekçi eserler
yazmışlardır. Duygusal ve acıklı olaylar üze-
rine kurulmuş, rastlantılarla gelişen, zen-
gin-yoksul, iyi - kötü gibi kalıplaşmış tiplerin
işlendiği romanlar ortaya konmuştur.
- ✓ 1940'lardan itibaren II. Dünya Savaşı'nın
yıkımları, iki kutuplu bir dünyada kendine
yer açma çabaları, sanayileşmenin getirdiği
problemler, iç ve dış göç olguları romanlar-
da işlenmiştir. Bu dönemde yazarlar çok iyi
tanıdıkları yöreleri, o yörelerin insanlarını
hayat mücadeleleri ve yaşama biçimleriyle
yansıtmaya özen göstermişlerdir. Bu döne-
min romancılığında görülen en önemli yö-
nelimlerden biri de köy romancılığıdır. Köy
gerçeği romanlarda etkili biçimde ele alın-
mıştır. Kasaba ve şehirlerde yaşayan dar gel-
irli insanların içinde yaşadıkları toplumsal

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

düzen de giderek romanlarda ele alınmıştır. Türk kadınının çağdaşlaşmak için verdiği mücadele başta olmak üzere, ekonomik bağımsızlığı, kadın - erkek münasebetleri, kadının aile ve toplum içindeki yeri, durumu da romanlarda ele alınmıştır.

1950 - 1980 YILLARINDA CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK ROMANI

1950 - 1980 arasında roman türü farklı eğilimlerle gelişimini sürdürmüştür.

- ◆ Toplumcu gerçekçi,
- ◆ Bireyin iç dünyasını esas alan
- ◆ Modernist
- ◆ Milli ve dini duyarlılıkları yansıtan
- ✓ **Toplumcu-gerçekçiler: Kemal Tahir, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Samim Kocagöz, Fakir Baykurt** gibi toplumcu gerçekçi yazarlar, toprak kavgaları, tarımın makineleşmesi, köyden kente göç gibi toplumsal konuları romanlarında ele almışlardır.
- ✓ **Bireyin iç dünyasını esas alan romanlar: Peyami Safa, Abdülhak Şinasi Hisar. Ahmet Hamdi Tanpınar, Tarık Buğra, Samiha Ayverdi** bireyin iç dünyasını esas alan romanlar yazmışlardır.
- ✓ **Modernist romanlar: Yusuf Atılgan, Oğuz Atay, Ferit Edgü, Adalet Ağaoğlu** modernist çizgide romanlar vermişlerdir.
- ✓ **Millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan romanlar: Hüseyin Nihal Atsız, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Bahaeddin Özkişi, Münevver Ayaşlı, Emine Işınso, Sevinç Çokum** millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan romanlar yazmışlardır.

1950 - 1980 Cumhuriyet Dönemi'ndeki Önemli Romanlar

Aşağıdaki romanlar **1950 - 1980** arasında yazılan önemli romanlardır.

- ✓ Kemal Tahir → Devlet Ana, Yorgun Savaşçı
- ✓ Orhan Kemal → Cemile, Murtaza
- ✓ Yaşar Kemal → İnce Memed, Yılanı Öldürseler
- ✓ Fakir Baykurt → Tırpan, Yılanların Öcü
- ✓ Peyami Safa → Yalnızız
- ✓ Ahmet Hamdi Tanpınar → Saatleri Ayarlama Enstitüsü
- ✓ Tarık Buğra → Küçük Ağa, İbişin Rüyası
- ✓ Yusuf Atılgan → Aylak Adam, Anayurt Oteli
- ✓ Oğuz Atay → Tutunamayanlar, Bir Bilim Adamının Romanı
- ✓ Ferid Edgü → Hakkârî'de Bir Mevsim
- ✓ Adalet Ağaoğlu → Fikrimin İnce Gülü, Bir Düğün Gecesi
- ✓ Hüseyin Nihal Atsız → Ruh Adam
- ✓ Mustafa Necati Sepetçioğlu → Kilit, Çatı
- ✓ Bahaeddin Özkişi → Sokakta, Köse Kadı

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

ROMANDA MODERNİZM

19. yüzyılda büyük gelişme sağlayan geleneksel roman anlayışı devam ederken 20. yüzyılın ilk çeyreğinde yeni bir roman anlayışı ortaya çıkar. Aydınlanmayla birlikte oluşan, hümanizm ve demokrasi temeli üzerine yükselen bir düşünce sistemi olan **modernizm**, birçok alanı olduğu gibi romanı da etkilemiştir.

I ve II. Dünya Savaşları'nın insanlık üzerindeki yıkıcı etkileri modernizmin doğuşunda büyük rol oynamıştır. **“İnsan, yaşadığı dünyada hep acılarıyla baş başa kalmış ve yalnızlıktan kurtulamamıştır. Öyleyse insanın bu durumunu anlatmak gerekir.”** görüşünden hareket eden modernist romancılar, geleneksel romancıların aksine kişilerin iç dünyalarını romanlarına katmayı ve **“dün - bugün - yarın”**dan oluşan zaman zincirini kırmayı hedeflerler.

Kişilerin anılarını ve bilgilerini, kafalarından neler geçtiğini, dillerinden dökülmeyip kalplerine gömdüklerini okuyucuya aktarabilmek için **bilinç akışı, iç konuşma ve iç diyalog** gibi teknikleri kullanırlar. Sinemadan aldıkları geriye dönüş tekniği ile de keskin zaman zincirini kırmayı amaçlarlar. Bu teknikler sayesinde okuyucu hem karakterler hakkında daha doğru bilgiler edinir hem de bugünün durdurulduğu, geçmişin araya girdiği iç içe geçmiş zaman ve olaylardan oluşan bir hikâyeye okur.

Modernist romanlarda neden-sonuç ilişkisi ortadan kalkmıştır. Roman, en baştan başlamak veya belirli bir biçimle bitmek zorunda değildir. Yazar, insan dışındaki dünyayı yalın biçimde yansıtmaktan kaçınır, geleneksel anlatımın dışına çıkar, yer yer alegorik anlatımdan yararlanır, kelimelerin çağrışım gücünden yararlanarak şiirsel bir dil kullanır. **Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar** romanında da başı ve sonu belli olan bir olay yoktur. Mekân, kişi, olay yerine bireyin iç dünyasına yönelme söz konusudur.

Modernist yazarlar, tek bir cümlemin bile atlanamayacağı bir yapı kurarlar. Bu yapı bilinçli kurgulanmış bir yapıdır ve okuru etkin kılar. Bu tür romanlarda en önemli tema **yabancılaşmadır**. Çoklu anlatıcı, çoklu bakış açısı da modernist romanların başka bir özelliğidir.

YAZAR BİYOGRAFİLERİ

YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU (1889 - 1974)

- ✓ Kahire’de doğmuş, yazarlık, büyükelçilik ve milletvekilliği yapmıştır.
- ✓ Edebiyatın her alanında eser vermiştir. Fecriyatı'nın dağılmasından sonra Millî Edebiyat içinde yer almıştır.
- ✓ Çoğunlukla içinde yaşadığı toplumun dertlerini eserlerinde işlemiştir.
- ✓ Anadolucu, Atatürkçü, devletçi ve laik bir çizgide kalmıştır.
- ✓ Esas ününü romancılık alanında bulmuştur.
- ✓ Kuvvetli bir gözlem gücü vardır.
- ✓ Roman dili sadedir.
- ✓ Realist bir çizgide yaşamıştır.
- ✓ Eserlerinde aydın-halk çatışmasını yansıtmıştır.
- ✓ Eserlerinde belli tarihsel dönemleri ele aldı.
- ✓ Kiralık Konak: I. Dünya Savaşı öncesinin (kuşaklar arası farklılık, alafranga özentiliği, aile sarsıntıları)
- ✓ “Nur Baba” tekkelerin toplumda yol açtığı yıkıntılar ve yozlaşma anlatılır.
- ✓ Hüküm Gecesi: Meşrutiyet dönemindeki İttihat ve Terakki kavgaları...
- ✓ Sodom ve Gomore: Mütareke (işgal) yıllarındaki İstanbul’un ahlaki bozukluklarını, çöküntüleri, (Sodome ve Gomore kutsal kitaplarda ahlaksızlıklarından dolayı lanetlenen ve yerle bir edilen Ürdün’deki iki şehir) tasvir edilir...
- ✓ Yaban: Kurtuluş Savaşı yıllarındaki bir Anadolu köyü ve halk-aydın çatışması...
- ✓ “Panorama” ve “Ankara” romanlarında Atatürk dönemindeki politika toplum ve kültür yaşamımız anlatılır.
- ✓ “Bir Sürgün” romanında 2. Abdülhamit’e karşı Paris’e kaçan Jön Türkleri anlatır.

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

- ✓ “Hep O Şarkı” ve “Anamın Kitabı” adlı eserlerinde çocukluk dönemi anıları ve aşkları vardır.
- ✓ “Erenlerin Bağından” ve “Okun Ucundan” adlarıyla kitaplaştırdığı mensur şiirlerinde daha ağır ve sanatlı bir dil kullanmıştır.
- ✓ “Milli Savaş Hikayeleri”, “Bir Serencam”, “Rahmet”te Kurtuluş Savaşı yıllarındaki Anadolu halkının uğradığı zulümleri anlatır.
- ✓ “Zoraki Diplomat”, “Vatan Yolunda”, “Gençlik ve Edebiyat Hatıraları” ise büyükelçilik yıllarındaki anılarını içerir.

OĞUZ ATAY

- ✓ Modernizmi esas alan sanatçılardan olan Oğuz Atay, postmodernizmin de edebiyatımızdaki öncülerindendir.
- ✓ Eserlerinde toplum kurallarıyla çatışan aydınların iç dünyalarını ustalıkla kaleme alır.
- ✓ Modern insanın bunalımı, yalnızlığı, toplumun aksayan yönleri, burjuvazi görüşe ferdin başkaldırışı eserlerinde işlenen konular olarak öne çıkar.
- ✓ Yapıtlarında ele aldığı konuları ironi bir tarzla işler. Yapıtları ayrıca eleştiri ve mizah içerir.
- ✓ Postmodern bir anlayışla yazdığı “Tutunamayanlar” eseri ona büyük ün kazandırır. Bu romanda küçük burjuva düzenini ve Türk aydınının acıklı güldürüsünü işler. “Tutunamayanlar” aynı zamanda Türk edebiyatında ilk modernist roman örneğidir. Oğuz Atay bu romanla 1970’te TRT roman ödülünü kazanır. Bu romanda, modern şehir hayatı içinde topluma yabancılaşmış yalnız insanı anlatır.

ORHAN KEMAL (1914 - 1970)

- ✓ Türk edebiyatına işçi sınıfını ve Çukurova’yı sokan yazardır. Toplumcu-gerçekçi bir anlayışla işçi ve köylünün, dar gelirli memurların, işsizlerin, sokaktaki adamın sorunlarını yansıtan romanlar, hikâyeler ve oyunlar yazmıştır.

- ✓ Hayatın içinden yetişmiş bir yazar olarak dünyasını, okuduklarından çok yaşadıklarıyla ve gözlemleriyle kurmuştur. Konu ve kişi bulmakta hiç zorluk çekmeden, hayatına giren yüzlerce insanın kader ve direnişlerini rahatça derleyerek hikâyeye ve romana geçirmiştir.
- ✓ İstanbul’a gelişiyle birlikte roman konuları ve kahramanları da değişmiş; İstanbul’un kenar mahallelerinde yaşanan hayatlar, işçiler, küçük memurlar, dar gelirli insanlar, suçlu çocuklar, işsizler, aylaklar eserlerinin vazgeçilmez öğeleri olmuştur.

Eserleri:

Öykü: Ekmek Kavgası, Çamaşırcının Kızı, Sarhoşlar, Grev, 72. Koşuş, Arka Sokak, Babil Kulesi, Kardeş Payı, Mahalle Kavgası, Dünyada Harp Vardı, İşsiz, Önce Ekmek

Roman: Avare Yıllar, Baba Evi, Murtaza, Suçlu, Cemile, Bereketli Topraklar Üzerine, Vukuat Var, Devlet Kuşu, Küçücük, Gâvurun Kızı, Kanlı Topraklar, Bir Filiz Vardı, Yalancı Dünya, Üç Kâğıtçı, Sokaklardan Bir Kız, Dünya Evi, Kötü Yol, El Kızı, Eskiçi ve Oğulları, Hanımın Çiftliği, Gurbet Kuşları, Arkadaş Islıkları

Orhan Kemal - Murtaza Romanı:

Orhan Kemal’in toplumcu gerçekçi anlayışla yazdığı Murtaza adlı roman, 1952 yılında önce gazetede tefrika edilir ve aynı yıl kitap olarak yayımlanır. Eser eklemeler yapılarak 1969’da yeniden yayımlanır. Büyük ilgi gören roman 1965’te Murtaza, 1984’te ise Bekçi adıyla iki kez sinemaya uyarlanır; tiyatro eseri olarak da sahnelenir.

Romandaki olaylar, II. Dünya Savaşı sonrasında, Adana’da geçmektedir. Yazar; bu eserinde bir fabrikada gece kontrolörü olan, görevini her şeyin üstünde tutan, saf bir adam çevresinde gelişen olayları toplumcu gerçekçiliğe bağlı kalarak yansıtmıştır.

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

DÜNYA EDEBİYATI

Fransız Edebiyatı:

- ✓ Victor Hugo → Sefiller, Notre Dame'ın (Notr Dam) Kamburu
- ✓ Balzac → Vadideki Zambak, Goriot Baba
- ✓ Gustave Flaubert → Madam Bovary
- ✓ Stendhal → Kırmızı ve Siyah
- ✓ Emile Zola → Nana

Alman Edebiyatı:

- ✓ Goethe → Genç Werther'in Acıları
- ✓ Thomas Mann → Buddenbrook (Budenbrok) Ailesi

İngiliz Edebiyatı:

- ✓ Charles Dickens → İki Şehrin Hikâyesi, Oliver Twist
- ✓ Daniel Defoe → Robinson Crusoe

Rus Edebiyatı:

- ✓ Dostoyevski → Suç ve Ceza, Karamazov Kardeşler
- ✓ Tolstoy → Anna Karenina, Savaş ve Barış
- ✓ Gogol → Ölü Canlar, Palto
- ✓ Puşkin → Yüzbaşının Kızı
- ✓ Gorki → Ana, Benim Üniversitelerim
- ✓ Turgenyev → Babalar ve Oğullar

Amerikan Edebiyatı:

- ✓ Jack London → Vahşetin Çağrısı, Beyaz Diş
- ✓ John Steinbeck → Fareler ve İnsanlar, Gazap Üzümleri
- ✓ Ernest Hemingway → Yaşlı Adam ve Deniz, Çanlar Kimin için Çalıyor

Kırgız Edebiyatı:

- ✓ Cengiz Aytmatov → Gün Olur Asra Bedel, Beyaz Gemi

ERNEST HEMINGWAY (1899 - 1961)

- ✓ Amerikan edebiyatının en önemli isimlerinden biridir.
- ✓ Ustaca yazdığı kısa hikâyeleriyle sanat hayatına adım atan yazar, sonraki yıllarda romanlarıyla da büyük başarı gösterdi.
- ✓ Eserlerinde kısa cümleleri ustalıkla kullandı. Etkileyici diyaloglara yer verdi.
- ✓ Yazar; eserlerinde yaşam mücadelesi veren insanları, savaşın neden olduğu yıkımı, doğayı konu edindi. 1953'te Pulitzer Ödülü'nü, 1954'te ise Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı.

Eserleri:

- ✓ Çanlar Kimin için Çalıyor
- ✓ Silahlara Veda
- ✓ İhtiyar Balıkçı ve Deniz
- ✓ Kadınsız Erkekler
- ✓ Afrika'nın Yeşil Tepeleri
- ✓ Güneş de Doğar
- ✓ Tehlikeli Yaz
- ✓ Varlık Yokluk
- ✓ Paris Bir Şenliktir
- ✓ Öğleden Sonra ölüm

NOT: Ernest Hemingway, 1952'de yazdığı Yaşlı Adam ve Deniz adlı romanında yaşlı bir balıkçının okyanusta geçen mücadele dolu birkaç gününü anlatmıştır. Bu romanda yazar kendi maceracı kişiliğini de yansıtmıştır. Eserde yenilgi, galibiyet, korku, cesaret, merhamet, talih gibi temalar çevresinde insanın mücadelecisi yönü yansıtılmıştır. Bu eser, yazarın Nobel Edebiyat Ödülü'nü almasında önemli bir rol oynamıştır. Eser, birkaç kez sinemaya uyarlanmıştır.

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

6. Ünite
(Roman)
3. ETKİNLİK

Verilen bilgilerin doğru ve yanlışlığına göre uygun kutucuğu işaretleyiniz.

		Doğru	Yanlış
1.	Cumhuriyetin ilk yıllarındaki yazarlar “Sanat için sanat” anlayışını benimsemişlerdir.		
2.	Cumhuriyetin ilk yıllarındaki romanlar, toplumsal konularla ilgilidir.		
3.	Ferit Edgü, Adalet Ağaoğlu gibi yazarlar modernist çizgide romanlar yazmışlardır.		
4.	Türk edebiyatında ilk roman örnekleri Tanzimat Dönemi’nde verilmiştir.		
5.	Hüseyin Nihal Atsız’ın romanları milli ve dinî duyarlılıkları yansıtmaktadır.		
6.	Fakir Baykurt, modernist çizgide romanlar yazmıştır.		
7.	Toplumcu - gerçekçi anlayışa bağlı yazarlar, romanlarda Anadolu’yu ve köyden kente göçü işlemişlerdir.		
8.	Roman türünün ilk örneği Cervantes’in Don Kişot adlı eseridir.		
9.	Peyami Sefa, bireyin iç dünyasını esas alan romanlar yazmıştır.		
10.	“Yaban” romanı Abdülhak Şinasi Hisar tarafından kaleme alınmıştır.		
11.	“Yaban” romanında Kurtuluş Savaşı yıllarında bir Anadolu köyündeki halk - aydın çatışması işlenmiştir.		
12.	Modernist romanlardaki en önemli tema “Yabancılaşma”dır.		
13.	Ernest Hemingway “Çanlar Kimin İçin Çalıyor” romanında yaşlı bir adamın okyanusta geçirdiği birkaç gününü anlatmıştır.		
14.	Victor Hugo, Sefiller adlı eserin yazarı olan ünlü Alman edebiyatçısıdır.		
15.	Yaşar Kemal, Türk edebiyatına işçi sınıfını ve Çukurova’yı sokan yazardır.		
16.	Orhan Kemal, Murtaza romanını toplumcu - gerçekçi bir anlayışla kaleme almıştır.		
17.	1930’lara kadar Türk romanı Millî Edebiyat etkisinde gelişmiştir.		
18.	Cumhuriyet Dönemi Türk romanında genel olarak sade bir dil kullanılmış, gerçekçi ve gözlemci anlatım tercih edilmiştir.		
19.	Romanlarda kahraman, ilahi ve müşahit olmak üzere üç bakış açısı vardır.		
20.	Oğuz Atay Tutunamayanlar romanında mütareke yıllarındaki İstanbul’un ahlaki çöküntüsünü anlatır.		

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

6. Ünite
(Roman)
4. ETKİNLİK

Noktalı yerlere uygun sözcükleri yazınız.

1. romanında Türk aydını ve Türk köylüsü arasındaki uçurum, Ahmet Celal karakteri üzerinden ele alınmıştır.
2. Romanda;,, ve olmak üzere dört temel unsur vardır.
3. Türk edebiyatında, tercümelemlerden sonraki ilk yerli roman'nin 'dır.
4.'nin adlı romanında Ali Rıza Bey, işine son verilen dürüst bir memurdur.
5. adlı romanda Turgut, Selim'i kaybedince benliğini sorgulamaya başlar ve "Özben" soyadını alır.
6. romanlarda neden - sonuç ilişkisi ortadan kalkmıştır.
7. Bireyin gizli yönlerini anlamak için kullanılan tekniğinde karakterin düşünceleri olduğu gibi ifade edilmeye çalışılır.
8. Yaşar Kemal romanında yoksul toplumlardaki insanların hayaller ve korkularla dolu yaşamlarını ele almıştır.
9. Heinrich Böll eserinde 2. Dünya Savaşı'nın toplum düzeni ve şehirler üzerindeki yıkımını bir ailenin dramından yola çıkarak vermeye çalışmıştır.
10. tekniğinde yazar, kahramanın aklından geçenleri aklını okuyormuşçasına anlatır.
11.'nda Oğuz Atay, hocası Mustafa İnan'ın hayatını romanlaştırdı.
12. Orhan Kemal, bir fabrikada gece kontrolörü olan saf bir adam çevresinde gelişen olayları adlı eserinde yazmıştır.
13. Suç ve Ceza, Karamazov Kardeşler romanları ünlü Rus yazar'ye aittir.
14. Ernest Hemingway edebiyatının en önemli isimlerinden biridir.
15. Küçük Ağa ve İbiş'in Rüyası,'nin en önemli eserlerindedir.
16. Edebiyatımızda ilk realist roman tarafından kaleme alınmıştır.

mekân	Reşât Nuri Güntekin	Yer Demir Gök Bakır	Yaban	olay
Ve O Hiçbir Şey Demedi	Murtaza	Zaman	Bir Bilim Adamının Romanı	
Tutunamayanlar	Dostoyevski	Taaşuk-ı Talat ve Fitnat	Alman	modernist
bilinç akışı	Amerikan	realist	Yaprak Dökümü	kahramanlar
Şemsettin Sami	Recaizade Mahmut Ekrem	İç çözümleme	Tarık Buğra	

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

6. Ünite
(Roman)
TEST - 2

1. Bir gün, bir öğle üstü idi. Kahvenin çardağı altında oturuyorduk. Bizim Mehmet Ali, Bekir Çavuş, Salih Ağa ve Muhtar, hep orada idiler. Bahis, harp üzerine ve onun akıbetlerine dairdi. Onlara “İstanbul’un, dört devletin askerî işgali altında olduğunu, İzmir’den ta Bursa’ya kadar Yunanlılar tarafından istila edildiğini, Adana’dan henüz Fransızların el çekmediğini, Urfa’da, Antep’te kanlı olaylar cereyan etmekte olduğunu haber veriyor ve her birinin yüzüne ayrı bir dikkatle bakıyordum. Hiçbirinde ne hayret, ne dehşet ne de alelade bir alaka izine tesadüf etmedim. Ateşin içinden henüz çıkmış olan Mehmet Ali bile artık bunlar geçmiş zamana ait bir masal gibi dinliyordu.

Bir romandan alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazıldığı zamanın siyasi, kültürel ve toplumsal şartlarından izler taşımaktadır.
B) Aydın - halk çatışması işlenmiştir.
C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun “Yaban” romanından alınmıştır.
D) Köyü ve köylüleri konu edinen bir eserdir.
E) Romantizm akımına uygun bir eserdir.
2. **Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun Mütareke Dönemi’nde İstanbul’daki ahlak çöküntüsünü işlediği romanı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Sodom ve Gomora
B) Kiralık Konak
C) Hüküm Gecesi
D) Bir Sürgün
E) Panorama

3. Evde Fikret’ten başka çocuklu bir dul görümce de vardı. Başka boş bir oda olmadığı için Ali Rıza Bey’e kapının yanına bir misafir yatağı yaptılar.

Ali Rıza Bey Adapazarı’nda on beş günden fazla tutunamadı. O da ne zahmetle! Fikret’i o kadar yabancı bulmuştu ki, ona söylemek istediği şeylerden hiçbirini söyleyemedi. Hem kızı istese bile, kendi yanında alıkoymayacak olduktan sonra, buna ne lüzum kalırdı?

Bir parçası verilen romanla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yaşar Kemal’in “Yer Demir Gök Bakır” romanıdır.
B) Alıntılanan parçada kahraman bakış açısı hakimdir.
C) Romandaki temel çatışma Fikret ile Ali Rıza Bey arasında yaşanmaktadır.
D) Romanın temel teması Batılılaşmanın yanlış anlaşılmasıdır.
E) Olaylar ağırlıklı olarak Suriye’de geçmektedir.

4. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Yaşar Kemal - İnce Memed
B) Peyami Safa - Dokuzuncu Hariciye Koğuşu
C) Oğuz Atay - Yer Demir Gök Bakır
D) Halide Edip Adıvar - Ateşten Gömlek
E) Reşat Nuri Güntekin - Çalıkuşu

11. SINIF

Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite

(Roman)

TEST - 2

5.

		D	Y
I.	Cumhuriyet Dönemi romanları; konu, olay ve mekân yönünden önceki dönem romanlarından farklıdır.	✓	
II.	Cumhuriyet Dönemi'ndeki pek çok romanda Millî Mücadele yılları ve Kurtuluş Savaşı işlenmiştir.	✓	
III.	Yaşar Kemal, İnce Memed romanında fabrikada çalışan dar gelirli bir işçinin hayatını işlemiştir.	✓	
IV.	Orhan Kemal'in bütün romanlarında, olaylar Çukurova'da geçer.		✓
V.	Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Sodom ve Gomore adlı romanında Mütareke Dönemi'nde İstanbul'daki ahlaki çöküntüyü işlemiştir.		✓

Numaralı yargıların doğru ve yanlışlığına karar verilerek tablo doldurulmuştur.

Buna göre tablonun kaç numaralı satırlarında işaretleme yanlış yapılmıştır?

- A) I ve IV B) IV ve V C) II ve III
D) II ve V E) III ve V

6. Roman türünün ilk örneği olarak kabul edilen eser ve bu eserin yazarı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Cervantes - Don Kişot
B) Stendhal - Parma Manastırı
C) Pirandello - Mattia Pascal
D) Stendhal - Gazap Üzümleri
E) Turgenyev - Don Kişot

7.

Getirip karşısına buruş buruş, upuzun bir gölge diyorlar ve o soruyor; kocanın ne işle meşgul olduğunu biliyor muydun? Gölge diyor; bilmiyordum. Ne zamandan beri bilmiyordun? Gölge diyor, beni alıp kaçırdığından beri. Kaçırılmış mıydı seni? Gölge diyor; he, kasabamdan alıp kaçırmıştı. Peki bunca altını, halıyı, vesaireyi bu adam acaba hangi parayla alıyor diye hiç merak da mı etmiyordun? Gölge diyor; etmiyordum. Peki vukuat nasıl oldu vukuat, onu anlat! Gölge diyor; o eve yeni gelmişti, nereden geldiye... Sonra? Sonra o geldiğinde çocuk ağlıyordu ve o çocuğu ağlar buldu. Evet? Ağlar bulunca öfkelenildi o.

Yukarıdaki parçada kullanılan roman tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geriye dönüş
B) İç çözümleme
C) Kişi tanıtımı
D) Bilinç akışı
E) Diyalog tekniği

8.

..... gibi yazarlar, 1960'lardan itibaren modernizmden beslenerek farklı anlatım teknikleri ve postmodernist anlayışla roman yazmışlardır.

Bu parçada noktalı yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Ferit Edgü
B) Pınar Kür
C) Sait Faik Abasıyanık
D) Yusuf Atılgan
E) Adalet Ağaoğlu

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

(Ses Bilgisi) TEST - 3

1. Kalk arkadaş, gidelim!

I
Dereler yoldaşımız,
II
Dağlar omuzdaşımız.
III IV
Dünyayı seyredelim.
V

Bu dördlükte numaralanmış sözcüklerin hangisinde “ünsüz yumuşaması” vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. İkinci hecesinde dar ünlü bulunan (u, ü, ı, i) sözcüklere ünlü ile başlayan ek getirildiğinde ikinci hecedeki dar ünlü düşer.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım yoktur?

- A) Gönlümün göklerinde keyfince uç bu gece
B) Bir kadeh sağanağında kendinden geç bu gece
C) Ceddin şehittir senin, Asım'ın neslisin sen
D) Yürürken sağ omzuma hafif sesle ötüşüp
E) Selam şu bağrıma çarpan yankıya

3. Aşağıdaki rakamlardan hangisine eklenecek “-de, -da” durum eki ünsüz benzeşmesine uğrar?

- A) 9 B) 8 C) 7 D) 6 E) 5

4. Ünlü aşınması, bazı birleşik sözcükler oluşturulurken yan yana gelen iki ünlüden birinin düşmesidir. Her ünlü aşınması, aynı zamanda birer ünlü düşmesidir.

Aşağıdakilerden hangisinde, ünlü aşınmasını örneklendirecek bir kullanım vardır?

- A) Olayın aslını öğrenmeden yorum yapmamalısın.
B) Ağza alınmayacak sözlerle itirazını bildirdi.
C) Oğlunuz cumartesi günü derse katılmadı.
D) Bağrımda bir ateş yanmakta.
E) Nasıl böyle bir işe girişti, aklım almıyor.

5. “k” ünsüzü ile biten kimi sözcüklere küçültme eki (-cık, -cik, -cak, -cek) getirildiğinde “k” ünsüzü düşer.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım yoktur?

- A) Tatilimi küçücük bir kasabada geçirdim.
B) Minicik kanatlarını çırpıp duruyordu.
C) Gencecik çocuk ne hâllere düşmüş!
D) İlerideki alçacık tepeyi de aşarsak yol bitmiş demektir.
E) Fırından henüz çıkan sıcacık simitlerden yemez misiniz?

6. Haydi Abbas, vakit tamam;

I II III
Akşam diyordun işte oldu akşam.
IV V

Yukarıdaki kaç numaralı sözcük ünlük daralmasına örnek gösterilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

(Ses Bilgisi) TEST - 3

7. Türkçe sözcüklerde iki ünlü yan yana bulunmaz. Ünlü ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirilmek istenirse iki ünlü arasına “y, ş, s, n” harflerinden birisi girer.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım yoktur?

- A) Severim kırlarda ben yaşamayı
B) Varlığımı yalnız ona verdim ben
C) Bu ölen bir ruh idi, bir faninin varlığı
D) Bir rüzgâr esti başımda, henüz on sekiz yaşımda.
E) Yürüyeceksin, millet yürüyecek arkandan

8. Ellerin, ellerin ve parmakların

Bir nar çiçeğini eziyor gibi.

Ellerinden belli olur bir kadın...

Denizin dibinde geziyor gibi

Ellerin, ellerin ve parmakların.

Yukarıdaki dizelerde geçen numaralı sözcüklerin hangilerinde ünsüz yumuşaması vardır?

- A) II ve IV B) III ve V C) I ve IV
D) II, III ve IV E) I, III ve V

9. Yapayalnız gecelerde, anlamaz ki beni kimse.

Altı çizili sözcükteki ses olayları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Ünsüz türemesi - ünlü türemesi
B) Ünlü düşmesi - ünlü türemesi
C) Ses aktarması - ünsüz benzeşmesi
D) Ünlü düşmesi - ünlü değişimi
E) Ünlü daralması - ünlü türemesi

10. “p, ç, t, k” ünsüzlerinden biri ile biten bazı sözcüklere ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde sözcüğün sonunda “p, ç, t, k” ünsüzleri “b, c, d, g” ünsüzlerine dönüşmez. Buna “ünsüz yumuşamasına aykırılık” denir.

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi bu açıklamaya örnek gösterilemez?

- A) sanat B) hukuk C) ölçüt
D) süt E) yoğurt

11. Yalan yaşamaktan bıktığım yalan

Kim ne derse desin inanmayın

Gönlüme göre olmaz biliyorum

Ne çevre ne düzen biliyorum.

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerin hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Babası; patlak gözlü, güleç yüzlü, şirin

sözlü, ağarmış saçlı ve sararmış benizli bir

adamdı.

Bu cümledeki kaç numaralı sözcükte ünlü düşmesi vardır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

(Cümlenin Ögeleri
Yazım Kuralları ve Noktalama)
TEST - 4

1. Yusuf, dün geceki olayın nelere sebep olabileceğini tahmin etmekteydi.

Aşağıdakilerden hangisi ögeleri ve ögelerinin sıralanışı bakımından bu cümleyle özdeşdir?

- A) Cana kıyıcılıkta en ince ustalıklar gösterenlerin en uygar kişiler olduklarını fark ettiniz mi?
B) Dişlerimi gıcırdata gıcırdata takılıyorum size.
C) İrem, hedefi değil hedefe giden yolu sever.
D) Bin yıllık sözleşmeli, yoksul kiracılarla dolu bir apartmanı baş tacı ettiğim emelim saymam.
E) Rütbe elde etmekten başka aklının aldığı bir konu yoktu.

2. Aramız bir hayli açıldıktan sonra birtakım hatırı sayılır sözcüklerle itirazını bildirdi.

Bu cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

- A) Edat tümleci
B) Yüklem
C) Zarf tümleci
D) Dolaylı tümleç
E) Belirtili nesne

3. Hepimiz gençken kişisel menkıbemizin ne olduğunu biliriz.

Bu cümlenin ögeleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Özne – Zarf tümleci – Belirtili nesne – Yüklem
B) Zarf tümleci – Belirtili nesne – Yüklem
C) Belirtili nesne – Yüklem
D) Özne – Belirtili nesne – Zarf tümleci – Yüklem
E) Yüklem

4. Aşağıdakilerden hangisinde virgül (,) sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmamıştır?

- A) Yoldan ol, yoldaştan olma.
B) Ne ekersen onu biçersin.
C) İş bilenin, kılıç kuşananın.
D) Güzel bürünür, çirkin görünür.
E) Güvenme varlığa, düşersin darlığa.

5. Herkes bizim nasıl yaşamamız gerektiğini elifi elifine bildiğine inanır () Ne var ki hiç kimse kendi hayatını nasıl yaşaması gerektiğini bilmez () Tıpkı şu () düşleri gerçeğe dönüştürmeyi beceremediği hâlde düş yorumculuğuna soyunan cadı gibi ()

Bu parçada parantezle gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (.) (!) (:) (.) B) (.) (.) (.) (...) C) (;) (.) (:) (...)
D) (.) (.) (.) (.) E) (!) (.) (.) (...)

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

(Cümlenin Öğeleri
Yazım Kuralları ve Noktalama)
TEST - 4

6. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde virgül (,) anlam karışıklığını önlemek için kullanılmıştır?

- A) Sen bir güneşle çerçevelemiş kadar sıcak,
Gün yüzlü, sırma saçlı ve zümrüt bakışlısın.
- B) Ağaca dayanma kurur, insana dayanma ölür.
- C) Okuma yok, yazma yok, bilmeyiz eski yeni,
Kuzular bize söyler yılların geçtiğini.
- D) Dağlar saf, çocuk gibi
Kötülük olduğun ne bile
- E) Ne doğan güne hükmüm geçer,
Ne hâlden anlayan bulunur.

- 7.**
- Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonunda
 - Edebi eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonunda
 - Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra
 - Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda
 - Öğeleri arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonra

Yukarıdaki durumların kaç tanesinde iki nokta (:) kullanılamaz?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

8. Aşağıdakilerden hangisinde kesme işareti (') yanlış kullanılmıştır?

- A) Orta Çağ'dan
B) Türkiye'nin
C) Van Gölü'müze
D) a'dan z'ye
E) Şubat'ın 28'i

- 9.**
- gardırop
 - inisiyatif
 - inkılâp
 - mahcup
 - kurdele

Yukarıdaki sözcüklerden kaçının yazımı doğrudur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir noktalama yanlışlığı vardır?

- A) Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
- B) Hangi ceylan seni kesmiş de çocukken memeden,
Hangi kaplan sana süt vermiş öz annen yerine?
- C) Eyvah, ne yer ne yâr kaldı!
Gönlüm dolu âh u zâr kaldı.
- D) Onlar
Hangi bir belde-i hayale gider,
Böyle sessiz ve kimsesiz, şimdi!
- E) Neler yapmadık şu vatan için!
Kimimiz öldük;
Kimimiz nutuk söyledik.

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

CEVAP ANAHTARI

1. Etkinlik

1. Y, 2. D, 3. Y, 4. D, 5. D, 6. D, 7. Y, 8. Y, 9. D, 10. Y, 11. D, 12. D, 13. Y, 14. Y, 15. D, 16. Y, 17. D, 18. D, 19. D, 20. D

2. Etkinlik

gazete – sade/yalın – öznel – sözde – giriş, gelişme, sonuç – Ahmet Rasim – Nurullah Ataç – Oktay Akbal – Tanzimat Dönemi’nde – günübürlük – öğretici – sade – anlaşılır – 1. çoğul şahıs – Eşref Saat – kalıcılığı – fıkra

Test - 1

1. D 2. A 3. B 4. B 5. E 6. C 7. D 8. A 9. A 10. C

3. Etkinlik

1. Y, 2. D, 3. D, 4. D, 5. D, 6. Y, 7. D, 8. D, 9. D, 10. Y, 11. D, 12. D, 13. Y, 14. Y, 15. Y, 16. D, 17. D, 18. D, 19. D, 20. Y

4. Etkinlik

Yaban – kahramanlar, olay, mekân, zaman – Şemsettin Sami – Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat – Reşat Nuri Güntekin – Yaprak Dökümü – Tutunamayanlar – modernist - bilinç akışı – Yer Demir Gök Bakır – Ve O Hiçbir Şey Demedi – iç çözümleme – Bir Bilim Adamının Romanı – Murtaza – Dostoyevski – Amerikan – Tarık Buğra – Recaizade Mahmut Ekrem

Test - 2

1. E 2. A 3. D 4. C 5. E 6. A 7. D 8. C

Test - 3

1. A 2. B 3. E 4. C 5. C 6. D 7. D 8. A 9. B 10. E 11. E 12. A

Test - 4

1. C 2. D 3. A 4. B 5. B 6. D 7. A 8. C 9. E 10. D

Ey insan!

Senin elinde bulunan nefis ve malın senin mülkün değil, belki sana emanettir. O emanetin maliki; her şeye kadir, her şeyi bilir bir Rahim-i Kerim'dir. O, senin yanındaki mülkünü senden satın almak istiyor; ta senin için muhafaza etsin, zayi olmasın. İleride mühim bir fiyat sana verecek. Sen muvazzaf ve memur bir askersin.

Onun namıyla çalış ve hesabıyla amel et.

Odur ki muhtaç olduğun şeyleri sana rızık olarak gönderiyor ve senin takatın yetmediği şeylerden seni muhafaza eder.

Mesnevi-i Nuriye - 157